

BUDAFOK

és VIDÉKE

ALBERTFALVA, BUDAÓRS, BUDATÉTENY, NAGYTÉTENY, TÖRÖKBÁLINT POLITIKAI HIRADOJA.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ár egész évre 8 pengő. Egyes szám ára 16 fillér.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
POÓS REZSŐ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budafok, Plébánia-utca 2.

Mi lesz velük,

akiket aggodó szeretettel vegyes büszkeséggel bocsátunk reggelenként az utcára. Azokkal, akik most kezdik, akik már folytatják az iskolába járást s akik jövőre, azutánra hamarosan szembeke-
rülnek az Elettal? Mi lesz gyermekeinkkel?

A kicsik mosolyognak, a nagyok komolykodnak, a legnagyobbak szeméből már a női vagy férfiúi öntudat szikrája fénylik. De vajjon tudja-e csak egy is köztük, hogy a tanulivalók, a köteleességek és a mai időknek a gyermekekre is kiható nyomorúsága ellenére mégis most a legboldogabbak. Hogy majd felnőtt korukban a lelki problémák, a megélhetés nehézségei és sokszor testi szenvedések közül úgy fognak visszatekinteni e korukra, mint örökre eltűnt gyönyörű álmokra.

Szeretet és aggodalom az, ami szívünket áthatja, mikor reggelenként az iskolába igyekvő gyermekereget nézzük. És emberi és honfiúi bánat.

Mi lesz velük? Vajon ugyanaz vár-e rájuk a jövőendő meszebbi-közelebbi ködgomolyában, amit mi szenvedünk. Nagy erőfeszítések és csekély eredmény. Meleg kérdések és fagyos feleletek. Sok kedves remény és még több csuf valóság. Vagy ők megérik már a jobb kor, a szeretet és megértés korának eljövételét.

Ki tudna ezekre a kérdésekre választ adni? Halandó aligha!

Ámde az bizonyos, hogy ők: a tászkás és kosárkás, vidám és komoly, csinos és foltosruhás, pöttöm és nyurga sereg, ők a jövő. És az is bizonyos, hogy mikor ők felnőtt sorba kerülnek, mi miár nem leszünk. Végül az is bizonyos, hogy amilyen szeretettel, gondoskodással, megértéssel egyengetjük mi az ő életutjukat, olyan megértő és elnéző kritikussai lesznek majd ők is annak, amik mi voltunk s annak, amit mi végeztünk...

HÉTRŐL-HÉTRE

A kelenvölgyi templom épül, sőt falai már készen várják a tetőzetet, hogy azután október közepén felszentelhető legyen az új Istenháza. Városunk szép templommal lesz gazdagabb, de nem látjuk az érdeklődést, amelyet ilyen nagy és szent építkezés megérdemel. Kelenvölgy küzdök az építkezés nagy terhével, mely idegenből jövő segítség nélkül egyedül a kelenvölgyi lakosság vállaira nehezedik; 10,000 pengő körül adtak össze szegénységükből, de még igen sok van hátra. Vajjon nem akad Budafokon valaki, aki egypár száz követ vagy téglát adna az építkezéshez, miután olyan sok százan adtak egy-egy téglát idegenben épülő templomokhoz? — Megpróbálták a múlt héten a gyűjtést Budafokon s a Beniczky Ferenc utcában egypár helyen kihajították a gyűjtőt, aki egypengős téglajegyeket árult. A gyűjtő megijedt és hazaszaladt Kelenvölgybe. Pedig vagy az egy pengőt, melyet egyetlen helyen kapott, vagy a kidobásokat követve volna a többi pengő vagy kidobás, mi pedig igen szeretnénk volna itt bemutatni a pengőben vagy kidobásban nyilvánuló budafoki temperamentumokat.

A Pannónia-utcai iskola szeptember közepén megnyílik, az ovoda és fürdős napközi otthon elkészülte után pedig avatásra meghívatik a kultuszminiszter is. Az iskola, de főleg az ovoda és fürdő olyan, hogy

állítólag csak Szegeden épült még hozzá hasonló. Ugy szeretnék büszke lenni erre a szenzációsan nagyszerű alkotásra, de valahogyan nehezen megy. Nem akarom azt mondani, hogy kolduséknál bál van és a hidavatás sem jut eszembe, azonban egyre több elborult arcot látván Budafok utcáin és utána nézve az az eltűnt mosolyoknak, Weichinger Károlynak, az iskola tervezőjének mondását ismételve magamban, hogy olyan lesz az iskola, mint a gyermek derült redőtlen arca. — Gondtalan gyermek mosolygós arca; igazán ráfér Budafokra.

Még emlékszünk rá sokan, mikor vár lett belőle, lovagvár a Duna felett, hasonlóan a Rajna partján sütkérező várkastélyokhoz a szőlővel beültetett dombok tetején; aztán kiköltözött belőle az élet, a szél letépte a betűket, melyek a világszerte ismert Czuba-Durozier céget hirdették és elhagyott, néma kastély lett a szorgalom és jólét tanyájából. Most ide költözik be a kastély falai közé a budafoki kiállítás egy része és zaj veri fel a csendet egy hétre. Milyen jó volna, ha hosszú időre verné ki onnan a csendet az élet, és a város uraihoz fordulván kérdezzük, vajjon évtizedek múlva nem lesz-e szemrehányásban részük, ha ezen sok mindenféle célra felhasználható és igen olcsón megvehető épületkolosszus is másé lesz, mint annyi más.

A város 1931. évi költségvetése

Ma minden városatya kézhez kapja

A nyomda péntekre elkészült a város 1931. évi költségvetésének és mellékleteinek sokszorosításával úgy, hogy a mai nap folyamán minden városatya kézhez kapja a munkát.

— A költségvetést részletesen indokolják és magyarázzák a hozzáfűzött mellékletek — mondják Záborszky Nándor polgármester és Mayer Ferenc főszámvéve a munkát bevezetésében — amikből kitűnik, hogy a költségvetés tételei a fennálló törvények, rendeletek, képviselőtestületi határozatok, illetve a legutóbbi három évi számadás tényleges eredménye-

nek átlagai, végül a legutóbbi gazdasági évben szerzett tapasztalatok alapján állítottak be a legmesszebbmenő takarékoság szemellett tartása mellett.

— Az általánosan ismert nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel bevételeinket az adófizető polgárság újabb megterhelése nélkül nem fokozhatjuk, miért is a beruházásokat nemcsak az 1931. évben, hanem még további két éven át függőben kell tartanunk. Két év múlva már 124,000 P fog rendelkezésre állani városfejlesztés céljára, viszont addig is beruházásra még rendelkezésre áll a külföldi

kölcsön alap költségvetése szerint a csatornázás céljára szolgáló 381,478 P.

— Bár az 1930. évi 1.004,053 pengős költségvetéssel szemben jelen költségvetésünk 39,758 P-vel kisebb és a pótdadó alapját képező állami adók is 36,000 P csökkenést mutatnak, mégis bizalommal tekinthetünk a város jövő fejlődése elé, — mondja tovább a bevezetés — mert 2 év múlva a polgárság újabb megterhelése nélkül is képesek leszünk a rendelkezésre álló anyagi erő okszerű felhasználásával városunk fejlesztését és ezzel együtt polgáraink jólétét is előbbre vinni. Amidőn tehát egyrészt rámutatunk arra, hogy miért kell a rendelkezésre álló anyagi erőnk okszerű felhasználása mellett a legnagyobb takarékoságot és további beruházások függőben tartását hangsúlyoznunk, másrészt szükségesnek tartjuk felhívni a figyelmet arra is, hogy városfejlesztési, szociális és kulturális programunk végrehajtása a rövidlejáratu terhek kiegyenlítése után újból nagyobb lendületet fog venni az adófizetők megterhelése nélkül is s végül, hogy jelenleg a csatornázási beruházáson kívül rendelkezésre áll a szegényház és népkonyha felállítására szükséges hitel.

A költségvetés kiadási rovatai összesen 964 ezer pengőt tesznek ki, ezzel szemben a bevételek főösszege 837 ezer pengő, a deficitet az 50%-os községi pótdadó biztosítja.

A bevételi rész közigazgatási rovatán (anyakönyvi díjak, eljárási költségek, bizonyítvány díjak, stb.) 23 ezer, mezőéri járulék címén 8000, kéményseprési díj címén 24 ezer pengőre számít a város, ez utóbbi 2 tételt kimerítik a hegyőrök és a kéményseprő illetményei.

Adókból és illetékekből több mint félmillió az előirányzott bevétel. A borfogyasztási adó itt 73, a husfogyasztási 16, a szeszfogyasztási 3 és a sörfogyasztási adó 2 ezer pengővel szerepel. Italmérsi illetékből 17, ingatlanátruházási illetékből 25, kereseti adókból 140, forgalmi adóból 215, késedelmi kamatokból 10, végrehajtási díjakból és bírságokból 6 ezer, ebadóból 4 ezer pengő a bevételi előirányzat.

Adományokból és kihágási bünte-

téspénzekből 5 ezer pengőt, a vásárcsarnoki és helypénzekből 8 ezer pengőt vár a költségvetés.

Közevetvám címén 88 ezer pengő a remélhető bevétel, a Villamossági Rt-től 20 ezer pengő esedékes.

Haszonbérékből és házbérből 45 ezer, a kertészet jövedelméből 10 ezer pengő várható.

Városi tőkékből 40 ezer pengő a jövő év bevételi esedékessége.

Az összes bevételek így 837 ezer pengőt tesznek.

A kiadások között a személyi járandóságok 320 ezer pengővel szerepelnek. Ebben benne van a mezőőrök 8000, a tűzoltók és kéményszerő 43,000, a forgalmi adókezelés 82 ezer, a mentőszolgálat 2000 pengőt kitevő személyi terhe. A tulajdonképeni városi igazgatás személyi kiadásai tehát mintegy 200 ezer pengőt, az összes kiadások 20-21 %-át teszik ki.

A rendőrségi hozzájárulás 31 ezer, a vármegyei hozzájárulás 20 ezer pengő.

A tanügyi kiadások előirányzata 32 ezer pengő. Ebből az ovodákra 2, az elemi iskolákra 10, a polgári iskolákra 5, az iparostanonciskolára 12, a kertgazdasági iskolára 3 ezer pengő esik.

Az egyházak segélyezésére 20 ezer, közművelődési célokra 10 ezer, szegény ügyre 7 ezer, népjólétre (anya és csecsemővédelem, napközi otthon, jótékony intézmények, fürdő, népkonyha segélyezésére) 21 ezer pengő az előirányzat.

Utakra 70 ezer pengőt akar költeni a város, a közvilágítás 28 ezer pengőt igényel.

A város ingatlanainak gondozása 24 ezer pengőbe fog kerülni. Ebben a kertész fizetése is benne van.

A hitelügyi kiadások 290 ezer pengőre rúgnak, ebből a külföldi kölcsön kamata 97 ezer, törlesztése 50 ezer pengőt tesz ki. Nagyobb tétel itt a Moktár kölcsön 67 ezer és a Pannonia-uti iskola rövid lejáratú kölcsönének 53 ezer pengőt kitevő jövő évi esedékessége.

A kiadások végösszege tehát 964 ezer pengő.

Kiadási többlet 127 ezer pengő, amely a 253,700 pengőt kitevő föld, ház, társulati és tantemadótól kirovandó 50%-os községi pótdobban nyer fedezetet.

A vízmű közel 200 ezer pengő bevétellel és kiadással számol a

jövő évben, ebből 40 ezer pengő áramdíjra, ugyanennyi személyi kiadásokra, 37 ezer pengő pedig a hálózat kiterjesztés kölcsönének tőke és kamat törlesztésére esik.

A külföldi kölcsönalapban még 381 ezer pengő vár felhasználásra.

A költségvetés utolsó melléklete a vagyonleltár, amely szerint a városnak 3 és egynegyed milliónyi ingó és ingatlan vagyona, 2 millió 54 ezer pengő adóssága, így tehát 1 millió 200 ezer pengőnyi tiszta vagyona van.

A költségvetések letárgyalása az őszi rendes közgyűlés hivatása lesz, amelyet a hét vége felé hív össze polgármesterünk.

A KIÁLLÍTÁSUNK

előkészületei most már a teljes kialakultság stádiumába jutnak. A kiállításon való részvételre jelentkezett és helyet foglalt iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák valamint kulturális osztályon kiállítani kívánók összes száma jóval felülmúlja a 100-at. Nem teljes még a környéki községek, valamint a budapesti gyárak részvételi jegyzéke.

A héten megtörténik az elhelyezés fixirozása is a városi mérnöki hivatal számításai alapján. Általános felosztás szerint a kisipar és gyár-
ipar az Anna-utcai iskola szép, széles, világos termeit és tornatermét kapja, ugyancsak itt kapnak helyet a pavillonok, valamint a Dreher sörgyár hordóvára is. A borászat,

gyümölcsészet és kulturális osztály a Czuba kastélyban jut elhelyezéshez, míg a baromfi tenyésztés kiállítása a Szent István-téri ovoda helyiségeibe és udvarára kerül.

Igy a kiállítás területe a Czuba-kastélytól az Anna-utca torkolatáig terjedő utcátömb lesz, amelyet kordon vesz majd körül, a Plébánia-utca és a templom között díszes kapuval.

A kiállítási plakátok a héten megjelennek a főváros, a szomszédos városok és községek, valamint vasuti állomások hirdetőtábláin, ugyszintén a villamosokon és hajókon is. A plakátok szépek, izlések és mégis feltűnőek, Spolarich és Siuda festőművészeink talentumát dicsérik.

A tízévesek tragikuma.

A háboru utáni idők óta minden naposok lettek a tragikus események, a mindennapi tragédiák, — de még ezekből a tragikus eseményekből is kisívit, mint a mentők, vagy tűzoltók szirénája az utcai lármából: a tízévesek tragikus sorsa. Eddig az ember legalább gyermekkorában ment volt az életgondoktól, — most már a tízévesek gyenge kis vállaira ránehezednek az élet nyomasztó gondjai. Tízéves korban? Az életgondok? Sajnos igen!

Szeptember első napjaiban az összes középfokú iskolák folyosói tele voltak síró anyákkal, ekeseredett arcu apákkal, csüggedt fejű, szomorú kis tízévesekkel. Nem rettetetes ez: a kis tízévesek, fiúk és leányok azt mondják: tanulni szeretnék! És azt a választ kapják: nem lehet — nincs hely! Az igazgatót megrohanják, könnyekkel, sírással, könyörgéssel, ajánlással és az igazgató napok óta gyötrődik, szaladgál, meghallgat, menekül, maga is közel áll már a síráshoz, nem tudja mit csináljon.

Egy általános jelenséggel állunk itt szemben. A háboru négy évében 50%-kal kevesebb gyermek született,

mint békében. Ezidén érte el az első békebeli generáció a tíz évet. Ez az első generáció a rendes békebelinél is nagyobb. (Az elemi iskolák már átestek ezen a változáson.)

Budafok városa rövid néhány év alatt két modern elemi iskolát állított fel, amelyek a világ bármely tájékán megállnák a helyüket. De ma már egy város lakosságának az elemi iskola elvégzése természetesen nem elég. A városi lakosság nevelő iskolája a polgári iskola. Ebből a célból hozta be Svájból a legnagyobb kulturpolitikus: Eötvös József. Ez az iskola üti rá a bélyeget a városi lakosságra. A falusi lakosság az írni-olvasni tudással megelégszik, a városinak műveltségre van szüksége.

Budafok huszonhat évvel ezelőtt emelt polgári iskolát. Azóta a lakosság megkétszereződött, a továbbtanulók száma legalább háromszorosra emelkedett.

A polgári iskola épülete akkor éppen hogy megfelelt — ma már teljesen képtelen a város tanulóit befogadni. Már a háboru alatt kiegészítő helyiségeket kellett kibérelni. Ezekben tengődik hosszú évek óta. De ezeket a helyiségeket részben felmondták, másrészt szűk, egészségtelen voltukkal teljesen elégtelenek a mai nagy tanulólétszám befogadására. Nem ülni, de még állni sem

tudnak bennük a tanulók. És az alacsony, szűk helyiségek levegője megmérgezi a város jövő generációját. A pedagógiai munka komolyságát veszélyezteti már a mostani helyzet.

Városunk vezetősége az elemi iskolák példás felépítésével megmutatta kiváló kulturérzékét, a lakosság tömegeinek érdekeivel való beható foglalkozását. Most már a polgári iskolák lehetetlen, siralmas helyzetén kell segíteni, mert az új, most kezdődő helyzet teljesen csődbe juttatja a polgári iskolákat. Mert mi a helyzet?

Már ezidén az első normális tanulólétszámmal a helyiségkérdés csődöt mondott. A polgári fiúiskola ideiglenesen megpróbálkozott két felső osztály összevonásával — hogy a jelentkező elsőosztályosokat felvehesse. Még nem bizonyos, hogy ez a rendelkezés végrehajtható-e. Nem-e kell visszacsinálni. De ha ezidén valahogy rosszul el is intéződik így a kérdés, a jövő évben egy új osztály beállítása már teljesen lehetetlen. A polgári leányiskola még ezt a rossz ideiglenes megoldást se tudta megcsinálni. A jelentkező tanulókat kénytelen volt elutasítani.

A budafoki polgári iskola tehát

A kiállítás fővédnökei mint legutóbb már közöltük, Bud János kereskedelmi miniszter és Mayer János földművelésügyi miniszter lesznek. A kiállítást közülük Bud János nyitja meg szeptember 27-én délben.

A kiállítás védnöki tisztét Preszly Elemér dr. főispán és Erdélyi Lóránd dr. alispán fogadták el.

A kiállítás rendezőbizottságának tisztikara a város és a járás hatóságainak, gazdasági és társadalmi köreinek vezetőalakjaiból áll.

A baromfi, házinyul, galambkiállításra résztvenni kívánó tenyésztők közönséget értesíti a kiállítási bizottság, hogy ketrecek kellő mennyiségben rendelkezésre állanak. Egy-egy ketrec bére a kiállítás tartamára 2 pengő. Kiállítási szándék és ketrecbértelre vonatkozó igény a budafoki polgármesteri hivatalban jelentendő be.

— Vegyeskereskedők papír-árúsítása. A kereskedelemügyi miniszter rendelete szerint a szatócsok, vegyeskereskedők szabadon árusíthatnak például közönséges levélpapírt, írópapírt, tollszárt, tollat egyszerű noteszkönyvet, képes levelezőlapokat, írószereket, sőt naptárakat, iskolairkákat is.

— Hazai szénnel fűtenek a középületekben. A belügyminiszter még a múlt évben. rendeletet adott ki, hogy a hivataloknak a fűtési célokra hazai szenet kell használniuk. A mi városunk az idén közvetlenül a pécsi bányákból rendelte meg a városháza és az iskolák téli szénszükségletét.

eljutott ahhoz a helyzethez, hogy a város polgárságának nem tudja már lehetővé tenni, hogy gyermekei elvégezhessek a polgári iskolát. Pedig épp ez az iskola a városi polgárság iskolája, amíg itt nem volt polgári iskola, nem is volt városi lakosság sem. Ez az iskola alakította át teljesen Budafok lakosságát. A nagy tömegek a városi polgárság elsőrendű érdekei, hogy gyermekei feltétlenül elvégezhessek a polgári iskolát.

Fel kell hívni erre ugy magának a polgárságnak, mint a kitűnő kulturérzékéről tanúságot tett városi vezetőségnek a figyelmét.

A kicsi kis könnyező gyermekek, a tízéves fiúk és lányok szólnak: elsősorban a várost vezető jószívről közismert polgármesterhez: Kedves Polgármester Bácsi, a mi kis szívünk úgy fáj, amikor látjuk, hogy a szomszéd pajtás bemehet az iskola kapuján és nekünk kinn kell maradnunk. A mi mamánk sir, hogy mi nem tanulhatunk ott, ahol a pajtásaink. Minket nem eresztenek be oda, ahova kis szívünk egész melegeivel vágyunk. Édes Polgármester Bácsi, segítsen mi rajtunk, gyógyítsa fel a mi szomorúságunkat, szárítsa fel anyusunk könnyeit. A jó Isten ezerszeresen megfizet érte!

Pós.

Egyh

Istent

Vasár
7 órak
beszédd
csedes
mise sze
kor Jéz

Hétfő

szony n
szűz M
Mária
budafok
szoktak
zöld gal
fáradtan
Isten an
lanatától
e napon
budafok
kor nem
1/49, 9,
misék, 1
beszéd,

Temet

nem vol

Esküvő

Szomb
után 5 ó
Sebő Na
1/26 ó
szik ör
annának.

Vasár

12 órak
Magda e
Délutá
Zobolya

1/46 ór
Égi Ant
hűséget.

Értesíté

A kele
bizottsá
gusztus 3
ülést tar
fedélszék
készítésér
szerint p
táján vár
képe, me
rázolja, m
óriási kép
festetése
ugyszintén
tárok, szó
festménye
adományo

A Szo
szervezet
tartja els
helyiségé
sége a s
számban
évi munk
céljából.

Az ifju
hővetkező
leventék,
leányklub
gárdájána
dr. polg.
szive lány
Bona Józse
sági cong
káplán ve
vezeti a
ját és az
gárdáját.

Egyházközségi ügyek

Istentiszteletek.

Vasárnap, szeptember 7-én reggel 7 órakor német szentmise szentbeszéddel. $\frac{1}{4}$ 9 és $\frac{1}{2}$ 12 órakor csendes szentmisék. 10 órakor nagymise szentségkítéssel. Délután 6 órakor Jézus szive ájtatosság.

Hétfőn, szeptember 8-án Kisasszony napja, vagyis a boldogságos szűz Mária születésének ünnepe. Mária Remetén bucsu, ahova a budafokiak a régi jó időkben kocsin szoktak kirándulni és kocsi, lovat zöld galyakkal díszítve tértek este fáradtan haza, ünnepet szentelvén Isten anyjának, ki létezése első pillanatától büntől mentesen született e napon Istentisztelet sorrendje a budafoki templomban: reggel 7 órakor német szentmise és szentbeszéd, $\frac{1}{4}$ 9, $\frac{1}{2}$ 12 órakor csendes szentmisék, 10 órakor nagymise és szentbeszéd, délután $\frac{1}{2}$ 3 órakor litánia.

Temetés lapunk zártáig a héten nem volt.

Esküvők.

Szombaton, szeptember 6-án délután 5 órakor vezetni oltárhoz Szick Sebő Natta Annát.

$\frac{1}{2}$ 6 órakor Scheer János esküszik örök hűséget Smicsek Juliannának.

Vasárnap, szeptember 7-én déli 12 órakor Jäger Antal és Mózer Magda esküvője.

Délután 5 órakor Fleck Antal és Zobolya Anna esküvője.

$\frac{1}{4}$ 6 órakor pedig Watti János és Égi Anna esküsznek egymásnak hűséget.

Értesítések

A **kelenölgői egyházközség** építő bizottsága és képviselőtestülete augusztus 30-án este 7 órakor fontos ülést tartott, melyen a templom fedélszékeinek és mennyezetének elkészítésére Weichinger Károly tervei szerint pályázat iratott ki. A templom építés befejezése október közepe táján várható. A templom főoltárképe, mely a Szentháromságot ábrázolja, mintegy 20 m. keresztalaku óriási kép. Legszebb volna, ha megfestetése adomány gyanánt történe, ugyszintén jövedőre várnak az oltárok, szószék és az ablakok üveg-festményei. Egyik ablak Szent Imre festményére már van jövedő, aki adományozza.

A **Szociális Misszió** budafoki szervezete pénteken, folyó hó 14-én tartja első ülését polgári iskolai helyiségében. Az egyesület vezetősége a szervezet tagjainak teljes számban való megjelenését kéri az évi munkaprogram megállapítása céljából.

Az **ifjúsági egyesületek vezetése** hővetkező módon osztatott be. A leventék, a KIE és cserkészei, a leányklub és a nagyobb fiúk szivgárdájának vezetője Proity Márton dr. polg. iskolai hittanár lett, a Jézus szive lányoké és négy kisebb gárdáé Bona József káplán, míg a 4 ifjúsági congregációt Thaller György káplán vezeti. Mihalovics Margit vezeti a nagyobb lányok gárdáját és az Árpád-utcai iskola két gárdáját.

AZ ÚJ „VÁROSBIRÓSÁG”

Az új polgári törvénykönyv javaslatával egyidejűleg az igazságügyminiszter rendezni kívánja a városi bagatell bíróságok, az ugynevezett „béke-bírók” hatáskörét és képesítését is.

Ezt a hivatalt ezideig a városokban egy-egy városi jegyző vagy tanácsnok látta el és már régóta fejlődést okozott a jogászoknak, hogy tulajdonképpen milyen ügyek tartoznak a városi bíróság és milyen ügyek a járásbíró hatáskörébe. Az értékhatár uem lehetett mérvadó, mert a járásbíró is illetékes volt bármilyen kisösszegű perre.

Az igazságügyminiszter látta, hogy a járásbírók mai túlságos megterheltségének egyik oka az, hogy mindenféle tényleg bagatell ügy adja ki a perek nagyobb kontingensét s így szinte kézenfekvő volt a városi bíróságok átszervezésével tehermentesíteni a járásbírókat.

Az igazságügyminiszter javaslata szerint a 100 pengőn aluli ügyekben ezentul a városokban a „városbíró”, a községekben pedig a „megyebíró” hivatott ítéletet mondani, aki e célból a községekben „törvénytörőket” tart. A városbíró és megyebíró hivatalára csak bírói, illetve ügyvédi vizsgát tett egyéneket lehet kinevezni, akitől ezenkívül 3 évi bírói, vagy közigazgatási gyakorlatot is megkívánnak. A városbíró és megyebíró az alispán nevezi ki, az igazságügyminiszter

pedig állásukban megerősíti. Azonban egyéb szempontokból mint fejelem, függelem, hivatali ellenőrzés stb. az igazságügyi hatóság ellenőrzése alá tartozik.

A városbíró ítélete ellen a járásbíróhoz lehet felebbezni, azonban az 50 pengőn aluli perekben hozott ítélet ellen felebbezésnek helye nincs.

A törvényjavaslatnak tagadhatatlanul sok előnye van. Időszerű a kérdés illetévaló megoldása, hiszen a járásbírók felállítását segíteni kell és rendezendő az eddigi bagatellbírók hatásköre is, azonban rendkívül alacsony a 100 pengő értékhatár, legalább 250 pengőig kellene elmenni, ha a járásbírókon segíteni akarnak. Legalább minden járásba kell egy megyebírót elhelyezni, aki sorra járná a községeket s így voltaképpen az eredeti járásbírói hivatást töltené majd be.

Óriási egyszerűsítést és takarékosságot jelent az 50 pengőn aluli perek felebbezhetetlensége, ami tényleg nagy haladás a mai „tyukper dzsungelben”.

Hibája azonban a javaslatnak, hogy fenyeget a városok újabb megterhelése. Ahol a törvényjavaslat által előírt képesítésű tisztviselője van a városnak, ott egyszerű rezortcserével esetleg meg lehet oldani újabb kiadás nélkül a kérdést, ahol azonban nincs meg, mint nálunk is, ott feltétlenül kívülről neveznek ki városbírókat.

HIREK

— **A budafoki járásbírószákhoz** az eltávozott dr. Sziklay Dezső bíró helyébe Molnár Sándor bíró helyezte át az igazságügyminiszter. Új bírók előző beosztása a pestvidéki kir. járásbíró volt. Bíróságunk minden tagja és minden tisztviselője agyon van halmozva munkával, úgy, hogy a munkával való ellátás akkor volna normális, ha még egy bíró, egy telekkönyvvezető és 2 kezelői állás szervezetnék és töltetnék be.

— **A Pannónia-utcai iskola** építkezése teljesen befejezést nyert. Most a központi fűtés szerelése folyik, amely 10-ére készen lesz. Már a tanszerekkel való berendezés is teljes. Az igazgatói épület a hó végén kerül átadásra. A tanítás az eddigiek szerint 15-én kezdetét veheti. Új iskolánk egyike az ország legmodernebb elemi iskoláinak.

— **A KIE szerdai vacsorái** ismét megkezdődtek. A szeptember vacsora a héten folyt le a városi hatósági és társadalmi vezetőinek nagy érdeklődése mellett. Asztal fölött elsőnek Czermann Antal dr. elnök szólalt fel, ismertetvén a nyári szünet munkásságát, valamint a

megindult munka évad programját. Az egyesület Tárca min. tanácsos jóvoltából értékes torna- és sporteszközöket kapott, megemlékezett az elnök az egyesület bajor cserkészvándereiről és arról, hogy a vendégek jövő évre hasonló kirándulásra hívták meg a KIE-t Bajorországba. Az egyesület szervezte meg a Magyarság hajó meleg budafoki fogadtatását is. Bejelentette az elnök, hogy a Balaton mellett egy nagyobb szabad földterület megvételét tervezik, ez a terület szabad táborozás céljára szolgálna. A gondolat olyan nagy lelkesedést váltott ki a vacsora résztvevőiben, hogy Záborszky Nándor polgármesterrel élükön 300 □-ölnök 10 pengős □-ölnékénti árat nyomban lejegyezték. A nagy tetszéssel fogadott elnöki expozé után Bozay Zoltán tartott az ifjúság testneveléséről nagy érdeklődéssel hallgatott előadást.

— **Kigyulladt a héten** a Háj-utca 10 szám alatti Brucker-féle halászcserda kamrája s a tűz mihamar elérte a padlást, sőt a lakást magát is veszélyeztette. Tűzoltóink egy-kettőre ott voltak a tűznél s mivel ezen a részen vízvezeték nincsen, Dunavizvel oltották el a tüzet. A kár 6-800 pengő, mely biztosítás révén megtérül.

— **Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegek**, valamint azok, akik húgysavas sók tulszaporodásában és közhvényben szenvednek, a természetes „**Ferenc József**” keserűviz használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfi hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a **Ferenc József** viz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért sərbajoknál és prostatabetegknél is ajánlják. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **A Budafoki Sakk Kör** ezévi sakkturnájának megnyitása e hó 10-én, szerdán délután 5 órakor történik meg a Wolff-féle vendéglő külön termében. Ezen a napon az ellenfelek kisorsolása és a mérkőzés időrendi beosztása esik meg. A mérkőzések kezdete 12-én, pénteken este 8 óra. Színhelyük a megnyitáskor állapítatik meg. A jelentkezők száma eddig 20, a jelentkezési határidő utolsó napja szeptember 10. A jelentkezés a Sakk kör helyiségében kifüggesztett táblán történt aláírással eszközöndő. Nevezési díj 2 pengő. A versenyek körülbelül 4 hétig tartanak, a győztes értékes jutalmat kap, ugyancsak jutalom vár a 2-ik és 3-ik helyezettre is. A mérkőzéseket évek óta nagy érdeklődő közönség szokta látogatni. A verseny sikere és a legjobbak méltó jutalmazása érdekében az elnökség hálaosan elfogad adományokat.

— **Kik részesülnek és kik nem**, forgalmi adómentességben a segéd nélkül dolgozó kisiparosok közül, erre a kérdésre ad feleletet egy legújabb pénzügyminiszteri rendelet. Eszerint adómentességben részesül a segéd nélkül dolgozó aranyozó, asztalos, bádogos, bognár, borbély, fodrász, bőrdmőkészítő, cipész, cipőtisztító, cimfestő, csizmadia, esztergályos, fűzőkészítő, fazekas, hangszerkészítő, kalapos, kaptafakészítő, kályhás, kádár, kerégyártó, kárpitós, kefekötő, kosárfonó, kesztyűkészítő, kovács, kőműves, könyvkötő, kőteles, kőfaragó, kőszőrűs, kétes, lakatos, mázó, műszerész, órás, parókakészítő, paszományos, plisszirizó, paplanos, papucsos, rézműves, szabó, szitakötő, szijgyártó, szobafestő, szücs, szappanfőző, takács, timár, tetőfedő, üveges, vésnök és villanszerelő. Viszont mindenképpen forgalmi adóköteles a beraktározó vállalat, bérkocsis, droguista, fényképész, fogtechnikus, fuvaros, helyszerző, hirdetővállalat, hentes, mészáros, kávé, kifőző, kéményseprő, molnár, ószeres, pék, révész, sütő, szállodás, szállítmányozó, személynálító, teher szállító, szikvizgyártó, vendéglős, zsidó és korcsmáros.

— **„Magyar Baromfi Ujság”** címen jelenik meg Mohácson, Keinráth Zsigmond szerkesztésében egy értékes baromfi szaklap, mely felöleli a baromfi, nyul és galambtenyésztés minden ágát. Felhívjuk olvasóink figyelmét erre a vidéki értékes munkára, melynek munkatársai között van Windisch Richárd gazd. akad. tanár is. A lap előfizetési ára évi 6 P, megjelenik havonta egyszer. Kiadóhivatal Mohács, Kossuth Lajos-u. 1 sz.

— **A Magyar Hét előkészületei.** A Bud János kereskedelmi miniszter védnöksége alatt álló Magyar Hét központi rendező bizottsága az idei Magyar Hét időpontját október 18—26. napjaiban állapította meg. A Magyar Hét propagandája ebben az esztendőben is főleg a kirakatok megrendezésében fog kicsucosodni. A Magyar Hét tartama alatt csupán magyar árut helyeznek el kirakataiban a kereskedők és iparosok. A résztvevő kereskedők kirakatai egyúttal a Magyar Hét kirakatversenyének anyagát is szolgáltatják. A kirakatversenyeket mindenütt a helyi bizottságok által alakított zsüri fogja felülbírálni és a legszebb kirakatokat a kereskedelmiügyi miniszter és az illetékes kereskedelmi és iparkamara oklevéllel fogja kitüntetni. Minthogy a kirakatok szakszerű és izléses megrendezése a kereskedelmi alkalmazottakon, illetve kirakatrendezőknél mulik, ezeket az illetékes kereskedelmi és iparkamara jutalomdíjakban fogja részesíteni.

— **Levente-zenekarunk** ma délután utazott el Szombathelyre, ahol résztvesz a levente-zenekarok országos mérkőzésén. A mi zenekarunk 30 taggal jelent meg a mérkőzésen, amelyen érem, oklevél, emléklap lesz a győztes karok jutalma. A mi leventeink, akik Kertész József karnagy és Karner Béla főoktató vezetésével vesznek részt a versenyen, a vármegye és a város címerét viselik ruháikon, öltözködésként fehér nadrág, cserkész ing és tollas sapka. Levente-zenekarunk alaposan készült a kötelező és szabad számok előadására, nincs túlzás benne, ha azt hisszük, hogy fiaink valamiféle kitüntetést hoznak magukkal.

— **Diósárok bucsu lesz holnap.** Délelőtt istentisztelet lesz a kis diósárok kápolnában. Délután 4 órától pedig különféle szórakozások a Weigand vendéglőben. A diósárok bucsunak mindig van számos budafoki látogatója is.

— **A Hadirokkantak** Országos Szövetségének budafoki csoportja közhírré teszi, hogy a munkanélküli hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák munkához juttatására a Szövetség irodájában (Péter Pál-utca 1. sz., Werl Jakab vendéglő külön helyisége) minden hét keddjén délután 2—4-ig hivatalos órák vannak.

BUTORFORRÁS

Itthon szerezze be butorszükségletét! Állandóan raktáron tartok hálószozákat, ebédleket, konyhaberendezéseket, széleket, valamint mindennemű ülőbutorokat. Teljes hálószozáberendezés 400 P-től kapható. Raktáram vételkényszer nélkül megtekinthető.

MONCZ FERENCZ

asztalosmester

BUDAFOK, SZOVETSEG-UTCA 14
(Tündérlépcső és Árpád-utca között.)

— **A városi mérnökök országos kongresszusát** 7-, 8-, és 9-én tartják meg Budapesten a most folyó nemzetközi építész kongresszus keretében. A kongresszus színhelye a központi városháza. Városunkat a kongresszuson Dósa főmérnök képviseli.

— **Összeszedik a régi forgalmiadó könyveket.** A forgalmiadóhivatal utasítást kapott arra, hogy a régi felbélyegzett adókönyveket szedje össze a városban. Ennek az intézkedésnek az oka az a számos visszaélés, amelyre az utóbbi időben jöttek rá. A használt bélyegeket ugyanis leszedték, leszakították és újra forgalomba hozták. Nálunk is megkezdte a forgalmiadókönyvek összeszedését a szigorú utasításnak megfelelően.

— **Jelvényt kapnak a hadirokkantak.** A jelvény célja az, hogy előmozdítsák a hadirokkantak társadalmi megbecsülését és tisztelét. A háboruban való részvétel, a testi épség föltálozása nyert kitüntetést általa. A hadirokkantjelvény számozva lesz, mint a vitézi jelvény.

— **Feltünőbbé teszik az autók rendszámait.** A mind sürűbben ismétlődő autógázolások megakadályozására a belügyminiszter elhatározta, hogy a rendszámokat feltünőbbé teszik, hogy lehetetlenné váljék a gázoló autók elitünése.

— **Az ország vendéglősei Esztergomban.** A vendéglősök esztergomi kongresszusa a héten folyt le. Az országos kongresszus tisztelt hercegprímásunknál is, aki a nála tisztelgő vendéglősökhöz meleg hangú beszédet intézett.

— **Kedvezményes áru cukor a méhek etetésére.** A pénzügyminiszter az inséges méhcsaládok téli élelemszükségletének biztosítására 600 métermáza tiszta kristálycukrot engedélyezett. Aki a kedvezményes áru cukorból részesülni akar, méhcsaládjai számának a helyi hatóság által való igazolása mellett igényelhet a gazdasági felügyelőségek útján családonként 5 kg. cukrot. A cukor ára előreláthatólag 96 fillér lesz.

SPORT

A hét labdarugó sportja kettes vereséget hozott. A BIK SzAC-ban mérkőzött Szentlőrincen 1:6 arányú, a BMTE pedig a BRSC-ban itthon 2:3 arányú eredménnyel.

Vasárnap a BIK a Hugária SC-ban itthon, a BMTE pedig a Herminamezői AC-ban Budapesten az Amerikai-úti pályán mérkőzik. Mindkét mérkőzés kezdete délután 1/5 órakor.

A levente gyakorlatozás holnap, vasárnap veszi kezdetét a BIK sportpályán. A beidézett leventéknek reggel 8-kor ott kell megjelenni és oktatójuknál jelentkezni. Az időzésre meg nem jelenő leventék szülői, vagy munkaadói pénzbüntetés alá esnek és az ilyen leventéket a rendőrhatalóság fogja elővezetni.

A BIK tenisz csapata a Belügyminiszteri SC teniszszékövel barátságos csapatmérkőzést játszott itthon. Az eredmény 6:5 volt a BIK javára. Igen szépen játszott Groák Zsuzsa, Frimmel, Reiber, Ujfaluczky. — Vasárnap a Németvölgyi Tenisz

Clubbal lesz mérkőzés Németvölgyben délelőtt 9 órától, hétfőn délelőtt 9 órakor pedig az Ercsi Tenisz Egyesülettel itthon.

Az első ötnapos kerékpárverseny résztvevői szeptember 7-én reggel haladnak át városunkon a Tiszántúlról Székesfehérvár, Siófok és Keszthely felé vezető útjukban. A versenyzők 8-án estefelé jönnek városunkon át vissza Budapestre, ahol a cél van. Az egész versenyterület 1000 kilométer, ami annyit jelent, hogy a versenyzőknek legalább napi 200 kilométert kell megtenniük.

Jó házból való fiu
ZOMANCOZÓ-
LA KATOS-
KOVÁCS-
tanonc
felvétetik
BUDAFOKI ZOMANGYAR

Főmunkatárs: PÖSCH JÁNOS.

Éladó házhelyek!

Az új Pannónia-utcai iskola és a közelében fekvő új piactér környékén több parcellázott házhely előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Ezen házhelyek a villamos (Máv-nagyállomás) megállótól 5 perc alatt elérhetők.

Vételelőjegyzéseket elfogad a
Budafoki Polgári Bank
minden hétköznapon délelőtt 9 és 1 óra között.

Elsőrangú

Dreher-Haggenmacher

sört iszunk!

Legolcsóbb, legcélszerűbb

minden háztartásban feltétlen szükséges

alkalmi ajándék

beszerezhető gyári áron a

Budafoki Villamossági RT.
nál

Csak elsőrangú gyárak által készített, egy évi jótállás mellett szállított villamos főzőedények, teakannák, kávéfőzők, tejforralók, vasalók, melegítőpárnák, hajszárítók, hajszűtők, porszívók árusítanak. Kívánságra a készülékek a vállalat eladási irodájában megtekinthetők és kipróbálhatók. **A készülékek hat-tíz havi részletfizetésre is kaphatók!**

Rádiók és autók részére rendszeres accumulator töltő állomás. — Rádió accumulatorok töltése minden időben.